

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Odbor za upravljanje zračnega prostora
Republike Slovenije

Javno posvetovanje z uporabniki zračnega prostora

Ljubljana, Ministrstvo za infrastrukturo - 12. februar 2016

Namen posvetovanja

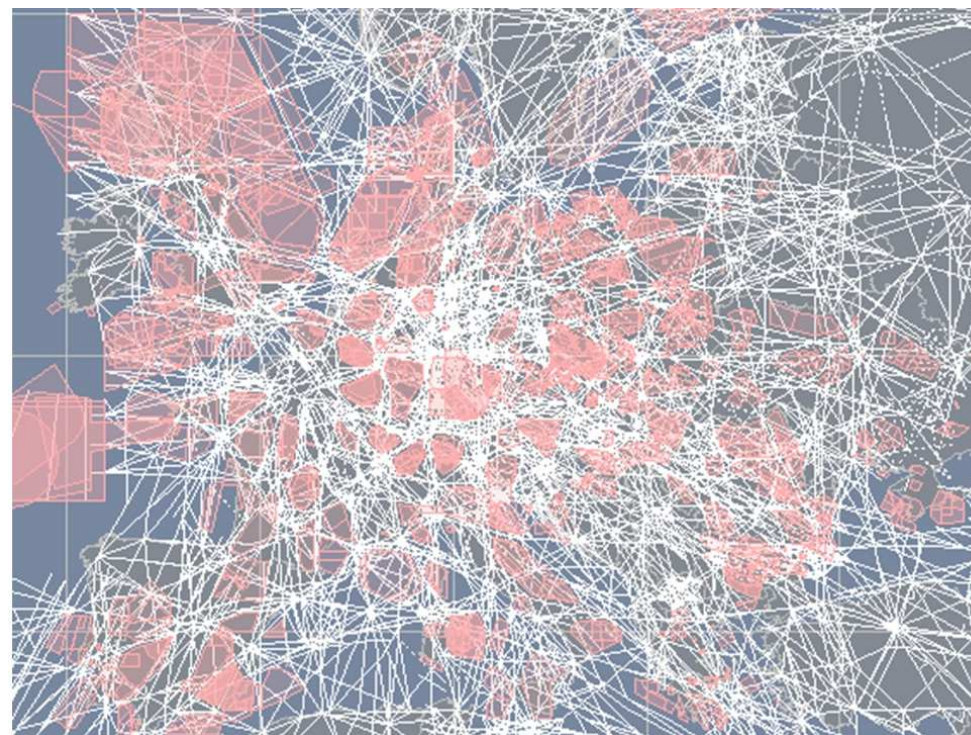
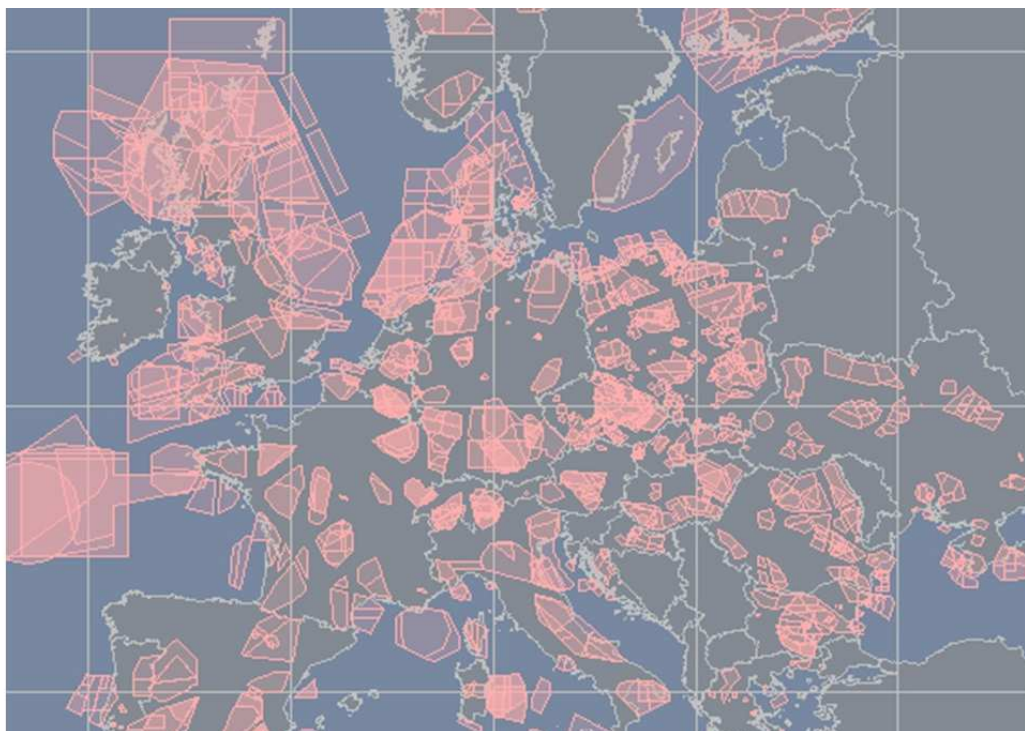
- seznaniti s pravnim okvirjem, ki ureja prilagodljivo uporabo zračnega prostora
- predstaviti organizacije, ki so zadolžene za izvajanje prilagodljive uporabe zračnega prostora
- vzpostaviti stik z uporabniki zračnega prostora

Kaj je prilagodljiva uporaba zračnega prostora

- angl. *flexible use of airspace* - FUA
- Definicija
 - je koncept upravljanja zračnega prostora
 - zračni prostor se ne sme razumeti kot izključno civilni ali izključno vojaški zračni prostor, ampak kot prostor, v katerem je treba upoštevati potrebe vseh uporabnikov v čim večji možni meri
 - FUA koncept je določila Mednarodna organizacija civilnega letalstva (ICAO) , razvila Evropska organizacija za varnost zračne plovbe (Eurocontrol)

Zakaj FUA?

Vir: Eurocontrol, naključni dan v 2014

Zakaj FUA?

- Obstajajo dejavnosti, ki za določena obdobja zahtevajo rezervacijo obsega zračnega prostora za svojo izključno ali posebno uporabo
- Ker se v istem zračnem prostoru pojavijo različne letalske dejavnosti, ki pa izpolnjujejo različne potrebe
- Natančnost informacij o statusu zračnega prostora in o posebnih situacijah v zračnem prometu ter njihovo pravočasno posredovanje civilnim in vojaškim kontrolorjem zračnega prometa, ima neposreden vpliv na varnost in učinkovitost operacij
- Pravočasen dostop do aktualnih informacij o statusu zračnega prostora je bistven za vse uporabnike zračnega prostora

Pravne podlage

- Zakonodajni EU akt: Uredba (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu (uredba o zračnem prostoru)
- Izvedbeni EU akt: Uredba Komisije (ES) št. 2150/2005 z dne 23. decembra 2005 o določitvi skupnih pravil za prilagodljivo uporabo zračnega prostora
- EUROCONTROL Specification for the application of the Flexible Use of Airspace (FUA) – Specifikacije Skupnosti (zavezujoča) – podajajo podrobnosti glede postopkov in zahtev za izvajanje in uporabo koncepta FUA
- slovenski predpis, ki natančneje določa izvajanje EU predpisa: Uredba o izvajanju Uredbe Komisije (ES) o določitvi skupnih pravil za prilagodljivo uporabo zračnega prostora (Uradni list RS, št. 81/13)

Osnovna načela FUA

- usklajevanje med civilnimi in vojaškimi organi **na strateški, predtaktični in taktični ravni** upravljanja zračnega prostora - za **povečanje varnosti in zmogljivosti** zračnega prostora ter **izboljšavo učinkovitosti in prilagodljivosti** operacij zrakoplovov
- rezervacija zračnega prostora za izključno ali posebno uporabo kategorij uporabnikov je **začasne narave in se uporablja le v časovno omejenih obdobjih na podlagi dejanske uporabe** ter se sprostí, kakor hitro preneha dejavnost, ki je povzročila njeno vzpostavitev
- sodelovanje pri čezmejnih dejavnostih
- **enote služb zračnega prometa in uporabniki** čim bolj **izkoristijo** razpoložljivi zračni prostor

Trije nivoji izvajanja FUA

- na strateški, predtaktični in taktični ravni
- te ravni so med seboj ločene, a močno odvisne funkcije, in ki jih je za učinkovito uporabo zračnega prostora treba izvajati usklajeno
- naloge posameznih ravni določa EU uredba, slovenska uredba določa porazdelitev teh nalog med posamezne organizacije

Strateška raven FUA

- država mora določiti osebe in/ali organizacije, ki so pristojne za izvajanje koncepta FUA
- naloge strateškega upravljanja zračnega prostora RS izvaja ministrstvo, pristojno za promet, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za obrambo
- predloge odločitev in drugih strokovnih gradiv pripravlja Odbor za upravljanje zračnega prostora RS, ki ga ustanovita ministrstvo, pristojno za promet, in ministrstvo, pristojno za obrambo

Nekatere ključne naloge FUA na strateški ravni

- **redno** se pregledujejo **potrebe uporabnikov**
- dejavnosti, ki zahtevajo rezervacijo ali omejitev zračnega prostora, se **odobrijo**
- vzpostavijo se **mehanizmi posvetovanja** med posameznimi nivoji izvajanja FUA in uporabniki
- opredelijo se **začasne strukture** in **postopki rezervacije zračnega prostora**
- sodelovanje s sosednjimi državami

Odbor za upravljanje zračnega prostora RS

- ustanovljen leta 2014
- zadolžen za izvajanje strateškega nivoja FUA, v sodelovanju s Celico
- štirje člani Odbora – dva iz MZI, dva iz MO
- Protokol za upravljanje zračnega prostora Republike Slovenije, 2014
 - predstavlja pristojne organe, njihove pristojnosti
 - podaja načela, po katerih bo Odbor izvajal planiranje v zračnem prostoru Republike Slovenije v zadevah, ki so povezane s konceptom prilagodljive uporabe zračnega prostora

Predtaktična raven FUA - Celica

- naloge predtaktičnega upravljanja zračnega prostora Republike Slovenije opravlja Celica za upravljanje zračnega prostora Republike Slovenije (angl.: AMC – *Airspace Management Cell*)
- njene člane izmed zaposlenih v Slovenski vojski, Agenciji Republike Slovenije za okolje in v javnem podjetju Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o., soglasno imenujejo minister, pristojen za promet, minister, pristojen za obrambo, in minister, pristojen za meteorologijo
- ustanovljena 2014

Ključne naloge FUA na predtaktični ravni

- Celica za upravljanje zračnega prostora
 - odgovorna za dnevno upravljanje zračnega prostora
 - dodeljevanje zračnega prostora
 - pravočasno sporočanje razpoložljivosti zračnega prostora vsem zadevnim uporabnikom, drugim celicam upravljanja zračnega prostora, izvajalcem služb zračnega prometa in uporabnikom
- administrativne in druge podporne naloge za opravljanje nalog Celice zagotavlja Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o.

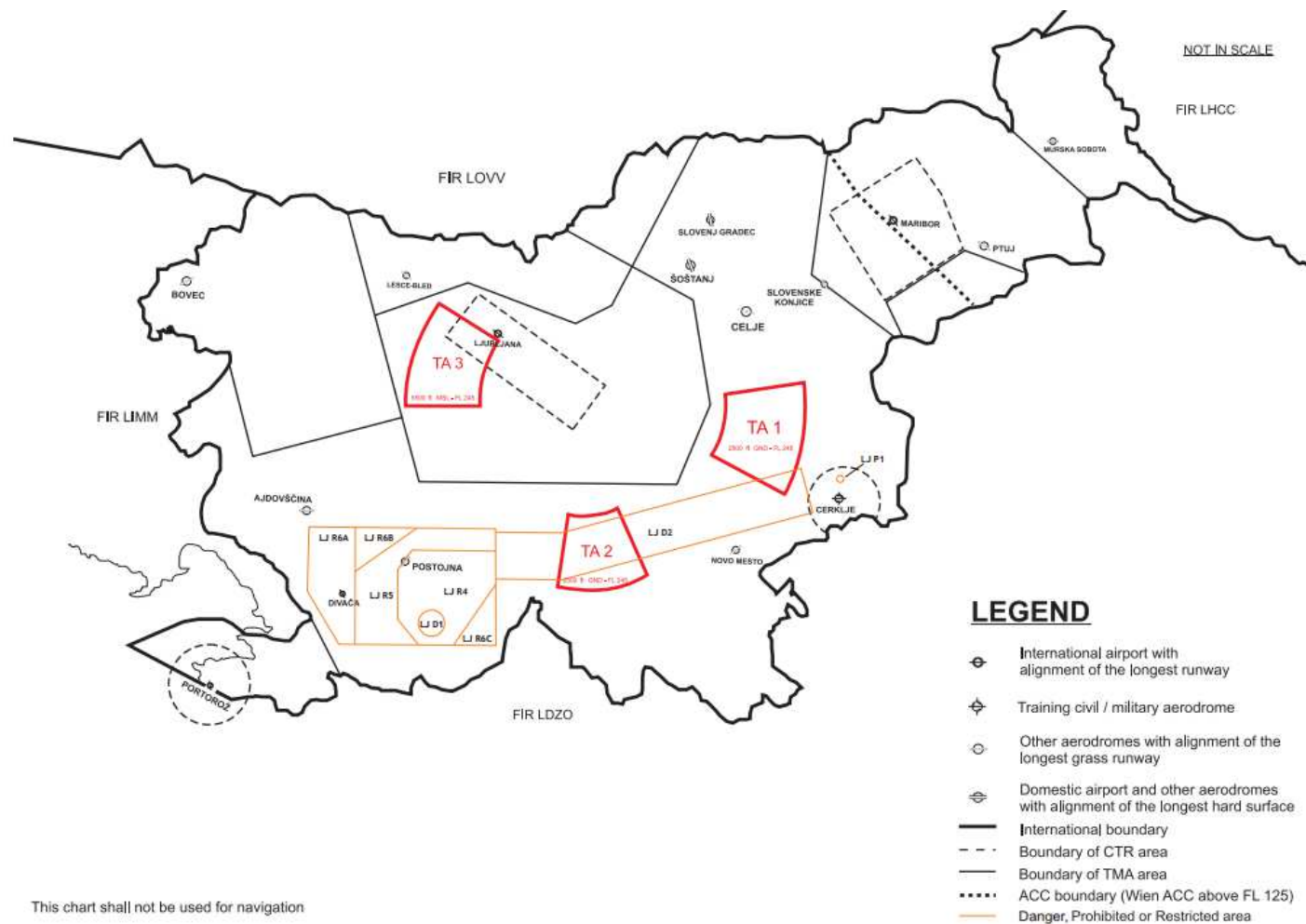
Naloge na taktični ravni FUA

- izvajajo jih izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa in nadzorne vojaške enote
- vzpostavitev postopkov civilno-vojaškega sodelovanja
- aktivacija ali prerazporeditve zračnega prostora v realnem času, dodeljenega na predtaktični ravni
- pravočasno in učinkovito izmenjava vsake spremembe načrtovane aktivacije tega zračnega prostora
- isti principi veljajo pri čezmejnih aktivnostih

Nadzorna organa

- vsak v okviru svojih pristojnosti:
 - Javna agencija za civilno letalstvo RS
 - Vojaški letalski organ

FUA strukture zračnega prostora

Vir: Zbornik letalskih informacij Slovenije, ENR 6.6.1

This chart shall not be used for navigation

Posvetovanje z uporabniki

- če je mogoče, se pred spremembami planiranja ali oblikovanja dogovorov o zračnem prostoru doseže soglasje
- usklajevanje civilnih in vojaških operativnih potreb, pri čemer ne sme dajati prednosti enim ali drugim
- **Odbor presodi o ustreznosti rezultatov posvetovanja in jih smiselno upošteva pri oblikovanju predlogov odločitev**

Hvala.

gp.mzi@gov.si

glavna.pisarna@mors.si